

§ 17 Förslag till Program för stöd till anhöriga 2017-2020

Ärendet framtaget tillsammans med socialförvaltningen (dnr 3.1.1-244/2016)

Dnr 540-499/2016

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningarnas gemensamma förslag till program för stöd till anhöriga.
2. Äldrenämnden överlämnar ärendet till kommunfullmäktige.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-05-20.

Stockholms stads program för stöd till anhöriga för åren 2012-2016 fastställdes av kommunfullmäktige i februari 2013. Då detta program upphör 2016-12-31 har ett förslag till nytt program för stöd till anhöriga tagits fram tillsammans av äldreförvaltningen och socialförvaltningen i samarbete också med en referensgrupp av anhörigkonsulenter. Förslaget till det nya programmet har tagit utgångspunkt i stadens ”Vision 2040 – Ett Stockholm för alla”.

Programmet lyfter fram de skyldigheter socialtjänsten har gällande anhöriga.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare samt med stöd av ersättaryttranden från Erik Vallström (Fi) och Alfred Askeljung (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Niklas Källberg (L) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande med stöd av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C).

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M) och (L) med stöd av ersätтарыtrande från (C):

”Enligt en undersökning från Socialstyrelsen (Anhöriga som ger omsorg till närstående -Fördjupad studie av omfattning och konsekvenser, 2014) är anhöriga som ger omsorg relativt jämnt fördelade på kön, men kvinnor överväger bland de yngre omsorgsgivarna (18-44 år). Det är också gruppen 18-30 år som framför allt påverkas negativt av att ge omsorg, inte minst vad gäller den ekonomiska situationen. Att i unga år behöva ta ett omsorgsansvar kan ge livslånga effekter på inkomster, pension och möjligheter på arbetsmarknaden.

Den svenska välfärdsstaten bygger på grundtanken att den vuxna individens relation med familj, släkt och vänner så långt som möjligt ska bygga på frivillighet och likställighet. Varje person ska, oavsett familjesituation eller social bakgrund, kunna välja att forma sitt eget liv.

Att ge alla anhöriga ”en bra livssituation och möjlighet att forma sina egna liv” torde i många fall innebära att de anhöriga avlastas sitt omsorgsansvar och får större möjligheter att ägna sig åt utbildning eller försörjning. En politik för anhöriga måste därför ta ett helhetsgrepp på vilket ansvar för omsorgen det är rimligt att anhöriga tar, och vilket ansvar som bör åligga det allmänna.

Därför är det högst förvånande att förslaget till program för stöd till anhöriga i princip helt saknar ett jämställdhetsperspektiv, i synnerhet med tanke på att Stockholms styrande majoritet har väldigt höga ambitioner på jämställdhetsområdet. Programmet tar sin utgångspunkt i att stödja den anhöriga omsorgsgivaren i denna roll, vilket självklart är en i sig lovvärd ambition. Skulle programmet tydligare påverkas av insikten om den ojämslällda fördelningen av omsorgsgivandet hos personer i arbetsför ålder, och dess konsekvenser, skulle sannolikt förslagen skarpas syfta till att avlasta de anhöriga från sitt omsorgsansvar, eller hjälpa dem balansera detta med ett vardagsliv i utbildning eller arbete.”

§ 18 Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering

Ärendet framtaget tillsammans med socialförvaltningen (dnr 3.1.2-254/2016)

Dnr 410-515/2016

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner för sin del redovisningen av inkomna lex Sarah-rapporter under 2015.
2. Äldrenämnden överlämnar redovisningen av stadsdelsnämndernas, äldrenämndens, socialnämndens, arbetsmarknadsnämndens och utbildningsnämndens rapportering av inkomna lex Sarah-rapporter till kommunfullmäktige.
3. Ärendet överlämnas för kännedom till stadsdelsnämnderna.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-05-25.

Den första juli 2011 infördes nya bestämmelser om lex Sarah i socialtjänstlagen (7 kap 6 § och 14 kap 1-7 §§ SoL) och i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (och 23 e § och 24 a-g §§ LSS) rörande rapporteringsskyldigheten som omfattar även missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållanden som rör den som ”kan komma ifråga” för socialtjänstens insatser. I juni 2013 antog kommunfullmäktige i Stockholms stad riktlinjer för lex Sarah som gäller för alla nämnder som bedriver socialtjänstverksamhet och verksamhet enligt LSS (Dnr 1025-1033-2012). Socialförvaltningen och äldreförvaltningen fick samtidigt i uppdrag att årligen sammanställa, och till kommunfullmäktige rapportera, inkomna lex Sarah rapporter och anmälningar till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Socialförvaltningen och äldreförvaltningen har genom en enkät till samtliga berörda nämnder följt upp rapporterade missförhållanden enligt bestämmelserna om lex Sarah under 2015 och redovisar resultat i föreliggande tjänsteutlåtande. Jämfört med 2014 har det totala antalet rapporter om missförhållanden ökat, både i verksamhet i stadens egen regi och i enskild regi. Ökningen har